

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

فلسفه عزاداری

مهدی آقابابایی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فلسفه عزاداری

نویسنده:

مهدی آقابابائی

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵ فهرست
۷ فلسفه عزاداری
۷ مشخصات کتاب
۷ مقدمه
۸ چکیده
۹ واژگان کلیدی:
۹ فصل اول؛ تعریف ماهیت عزاداری
۹ تعریف عزاداری
۹ ماهیت عزاداری
۹ ریشه‌های عزاداری در قرآن
۱۰ فصل دوم فلسفه‌ی عزاداری (چرا باید عزاداری کرد)؟
۱۰ ۱ - زنده نگه داشتن مکتب اسلام
۱۱ ۲ - دعوت به دین
۱۱ ۳ - اجر رسالت پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ
۱۱ ۴ - آشنایی و پیوند دل‌ها با ائمه عَلَیْهِمُ السَّلَام و فراگیری راه آنها
۱۲ ۵ - منفور شدن فکر و راه یزید و یزیدیان عصر
۱۲ ۶ - حسینی منش شدن، ظلم نکردن و نپذیرفتن ظلم
۱۳ ۷ - فراموش نکردن ارزش‌ها
۱۳ فصل سوم ثمرات عزاداری
۱۳ اشاره
۱۳ ۱ - حفظ مکتب اسلام
۱۴ ۲ - تطهیر جان و تهذیب نفس:
۱۴ ۳ - آشنایی با جهان‌بینی و معارف توحیدی و نشر معارف اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام در بین مردم

- ۴ - آموختن داستان‌های عدالت آموز و تعدیل امور و قوا. (۳۷) ۱۴
- ۵ - فراگیری آداب دوستی و برادری ۱۴
- ۶ - مجالست با علماء ۱۴
- ۷ - نشر معارف اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام در بین مردم ۱۵
- ۸ - بی‌اهمیت جلوه گر شدن مصائب و دردهای خود ۱۵
- فصل چهارم عزاداری از دیدگاه روایات ۱۵
- اشاره ۱۵
- ۱ - حضرت علی عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: ۱۶
- ۲ - امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: ۱۶
- ۳ - امام جعفر صادق عَلَیْهِ السَّلَام به فضیل فرمود: ۱۶
- ۴ - امام رضا عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: ۱۶
- ۵ - امام محمد باقر عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: ۱۷
- ۶ - امام جعفر صادق عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: ۱۷
- ۷ - امام جعفر صادق عَلَیْهِ السَّلَام فرمود: ۱۷
- ۸ - حضرت محمد صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ فرمود: ۱۸
- منابع و مأخذ ۱۹
- پی‌نوشت ۱۹
- درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان ۲۱

فلسفه عزاداری

مشخصات کتاب

سرشناسه: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۱
 عنوان و نام پدیدآور: فلسفه عزاداری / مهدی آقابابایی.
 مشخصات نشر دیجیتال: اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: نرم افزار تلفن همراه و رایانه
 موضوع: امام حسین (ع) - عزاداری

مقدمه

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَيَّ أَشْرَفَ الْمُرْسَلِينَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى وَأَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ).

در حدیث شریف نبوی که شیعه و سنی آن را روایت نموده‌اند پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد بن عبدالله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ فرمودند:

«حُسَيْنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْ حُسَيْنٍ». (۱)

یعنی:

(حسین از من و من از حسینم).

این حدیث دارای دو بند است:

بند اول:

«حُسَيْنٌ مِنِّي» این قسمت واضح و روشن است.

زیرا امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام فرزند دختر رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ و نوهی آن حضرت است.

بند دوم:

«و أَنَا مِنْ حُسَيْنٍ» علماء این بند را چنین معنی کرده‌اند که: بقاء رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ به بقاء دین او «اسلام» است و بقاء اسلام مرهون جهاد امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام و فداکاری او در راه خداست.

اگر جریان عاشوراء و فداکاری امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام و یاران و اهل بیتش در راه اسلام نبود، بنی‌امیه قرن‌ها پیش، اسلام را از بین برده بودند!

روی این حساب است که بقاء پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ نیز از حسین عَلَيْهِ السَّلَام است.

بنا بر این حسین عَلَيْهِ السَّلَام از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ است که فرزند اوست.

و پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ از حسین عَلَيْهِ السَّلَام است که بقاء حضرتش از اوست.

همان‌گونه که دانشمندی بزرگ در این باره گفته است:

«الْإِسْلَامُ مُحَمَّدِيُّ الْوُجُودِ وَ حُسَيْنِيُّ الْبَقَاءِ».

یعنی:

«پیدایش اسلام از محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ و بقاء آن از حسین عَلَيْهِ السَّلَام است».

از این رو ما درک می‌کنیم که بقاء اسلام در عصر حاضر نیز بستگی به حمایت از نهضت امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام و زنده نگاه داشتن

انقلاب آن حضرت، هر چه با شکوه‌تر برگزار کردن مجالس سوگواری و عزاداری حضرتش دارد و زنده نگاه داشتن نهضت آن حضرت جز با پاسداری از شعائر حسینی که برنامه‌ی شیعیان در هر کجا از جهان پهناور در ایام عاشورا و دیگر ایام است، امکان پذیر نیست.

زیرا شعائر حسینی یک نوع ممارست عملی و همه‌جانبه از داستان عاشوراء و فاجعه‌ی کربلا و فداکاری حضرت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام در راه دین است و این شعائر است که در وجود انسان‌ها روح حسینی و اسلامی را زنده می‌سازد.

اگر این شعائر متروک شود انقلاب حضرت به دست فراموشی سپرده خواهد شد و به دنبال آن اسلام از بین خواهد رفت.

با این بررسی مختصر به این نتیجه می‌رسیم که برگزاری مجالس عزاء حسین عَلَیْهِ السَّلَام همه‌ساله و در هر منطقه یک نوع واجب کفاییست و در گذشته بعضی از بزرگان فقهاء و مجتهدین به وجوب آن فتوی داده‌اند و علت وجوب آن هم روشن شد که بقاء اسلام مرهون نهضت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و بقاء نهضت آن حضرت تنها با شعائر حسینی است، بنا بر این با بر پا داشتن شعائر حسینی سبب بقاء اسلام است و شاید معنی واقعی فرموده‌ی رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ که فرمودند:

«حُسَيْنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْ حُسَيْنٍ» همین باشد که اشاره شد.

سوگواری سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام از شعائر الهیست

خداوند متعال در قرآن مجید می‌فرماید:

«وَمَنْ يُعْظَمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ». (۲)

یعنی:

هر کس شعائر الهی را بزرگ دارد آن نشانه ی روح تقویست.

«شعائر جمع شعیره به معنی علامت است».

یعنی:

هر کس نشانه‌های الهی را بزرگ دارد نشان از تقوای روح است و نشانه‌های خدا: هر چیزیست که انسان را به سوی خدا راهنمایی کند.

پس نماز جزء نشانه‌های خداست، نماز جماعت از نشانه‌های خداست، حج از نشانه‌های خداست.

پیامبر و امام از نشانه‌های خدایند، بزرگداشت آنان، بزرگداشت نشانه‌های خدا و زنده نگاه داشتن یاد و راه و روش آنان، همه از نشانه‌های خداوند است.

بنا بر این، ذکر مصیبت‌های حضرت سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام و برگزاری هر گونه عزاداری آن حضرت جزء شعائر الهی و نشانه‌ی خداوند است، زیرا این مجالس و یادبودهاست که مردم را به سوی امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و در واقع به سوی اسلام فرا می‌خواند و این مجالس تعظیم شعائر و نشانه‌ی تقوای روح است و از این روست که تمامی مراجع تقلید و فقهاء در طول تاریخ شیعه به رجحان اقامه‌ی شعائر حسینی و استحباب برگزاری آن فتوی داده و همواره بر هر چه با شکوه‌تر شدن آن تاکید داشتند.

چکیده

جزوه‌ای که پیش رو دارید پیرامون ماهیت عزاداری و فلسفه‌ی عزاداری که چرا اصلاً انسان باید عزاداری نمود، ثمرات عزاداری که چه ثمره‌هایی دارد که شیعه و محب در هر کجای ایران و اقصی نقاط دنیا می‌باشد به عزاداری پردازد و در پایان هم روایاتی که از لسان مطهر و نورانی اهل بیت عصمت و طهارت عَلَیْهِمُ السَّلَام درباره‌ی عزاداری آمده است را بیان نموده‌ام. انشاء الله مورد رضایت حق تعالی باشد و از شعائر الله و شعائر امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و چراغ راه همگان قرار گیرد.

واژگان کلیدی:

عزاداری: شکیبایی کردن، شکیبایی در مصیبت
شعائر: جمع شعیره به معنای علامت.

فصل اول: تعریف ماهیت عزاداری

تعریف عزاداری

عزاء در لغت به معنای شکیبایی کردن، شکیبایی در مصیبت، سوگواری، تعزیت سوگ و ماتم می‌باشد. (۲)

و هم چنین به معنای سنگینی، وقار، متانت، تسلی، غمگساری، دلداری و مراسم عزاداری می‌باشد. (۳)

و در لغت نامه دهخدا آمده است که: عزا گرفتن به معنای زاری و شیون کردن و به حالت ماتم زدگان در آمدن و برای سوگ و مصیبت، لباس در بر کردن و به معنای اقامه سوگواری به سبب مرگ کسیست. (۴)

ماهیت عزاداری

امیرالمؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام فرمود:

«إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: أَطَّلَعَ إِلَى الْمَارِضِ فَاخْتَارَنَا وَ اخْتَارَ لَنَا شَيْعَةً يُنْصِرُونَنَا يَفْرَحُونَ لِفَرَحِنَا وَيَحْزَنُونَ لِحُزْنِنَا وَيَذُلُّونَ أَمْوَالَهُمْ وَ أَنْفُسَهُمْ فِينَا أَوْلِيكَ مِنَّا وَإِيْنَا».

خداوند روی کره زمین، ما را انتخاب کرد و برای ما شیعه را انتخاب کرد. شیعیان ما علامتشان اینست که ما را نصرت و یاری می‌دهند، برای شادی ما جشن می‌گیرند، برای غم ما غمناکند). روز عاشوراء خرج (می‌کنند)، عید غدیر خرج (می‌کنند)، اینهایی که به عشق اهلیت عَلَیْهِمُ السَّلَام شادند و به عزای اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام غمناکند و ... اینها از ما هستند و به سوی ما می‌آیند. (۵)

عزاداری نوعی مودت است مثل این که کسی گلی به ما بدهد و ما باید از او تشکر کنیم، پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ما را از بت پرستی و آتش پرستی و خرافه پرستی، نجات داد و مسلمان شدیم، مزد پیغمبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ چیست؟ که من هیچ مزدی نمی‌خواهم، تنها مزدی که من می‌خواهم الموده فی القربی (۶) است، مزد من فقط اینست که اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام من را دوست داشته باشید و پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ در جای دیگر می‌فرماید:

مزدی که من می‌خواهم اینست که در راه خدا بروید:

«إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا سَبِيلًا» (۷) حال با توجه به دو آیه‌ی فوق که حضرت در یک جا می‌فرمایند:

مزد من فقط راه خداست و در جای دیگر می‌فرمایند که: مزد من فقط مودت اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام است از این رو باید گفت: راه خدا جز راه اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام و مودت آنها نیست.

ریشه‌های عزاداری در قرآن

از نظر قرآن، عزاداری ریشه‌هایی دارد. اولین روضه‌خوان، خود خداوند است.

خداوند در سوره بروج آیات ۴ تا ۸ می‌فرماید:

«قَتَلَ أَصْحَابُ الْأَخْذُودِ، النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ، إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ وَ مَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ».

مرگ بر اصحاب اخدود، اصحاب اخدود کیانند؟ (کسانی هستند که) گودالی کردند و مؤمنین را (داخل گودال) ریختند و سوزاندند و (خودشان) بالای گودال تماشا می‌کردند.

قرآن می‌فرماید:

(که این مؤمنین) فقط به جرم این که مؤمن بودند سوخته شدند. قرآن (در اینجا) روضه‌ی سوخته شدن این مظلومین مؤمن را می‌خواند. پس اولین روضه خود قرآن (خوانده) است.

(اولین روضه‌خوان سیدالشهداء هم جبرئیل می‌باشد آن موقعی که حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام خدا را به اسمای پنج تن قسم داد). قرآن می‌فرماید:

«وَ كَأَيُّنْ مِنْ نَبِيِّ قَاتَلْ مَعَهُ رِيبُونَ كَثِيرٌ» چه پیغمبرانی بودند و چه یاران مخلصی داشتند این یاران مخلص، تلاش و جهاد می‌کردند، خسته نمی‌شدند، سست نمی‌شدند و تا آخرین نفس و تا آخرین تیر خود قیام کردند یعنی قرآن دارد از ایثار آنها تعریف می‌کند. (۸)

قرآن می‌فرماید:

«وَ اذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ» ابراهیم فداکاری کرد و تو ای پیغمبر مأموری یاد ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَام را گرامی بداری. (۹) و اذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ

ای پیغمبر! تو مأموری که نام مریم و سخنهایی که به او چسبیده شده بیان کنی. (۱۰)

قرآن روضه می‌خواند و می‌گوید:

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ وَ إِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ وَ إِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ وَ إِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ وَ إِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ (۱۱)

روز قیامت که نور خورشید گرفته می‌شود دریاها به جوش می‌آید و مردم پا به فرار می‌گذارند، آن روز «إِذَا الْمَوْؤُدَةُ سُئِلَتْ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ» (۱۲) سؤال می‌شود که به چه گناهی این مظلوم را کشتید؟ پس در سوره شمس هم روضه خوانده شده است.

فصل دوم فلسفه عزاداری (چرا باید عزاداری کرد)؟

۱- زنده نگه داشتن مکتب اسلام

ائمه طاهرين عَلَيْهِمُ السَّلَام نور واحد هستند و هدف آنها یکی است؛ که عبارت است از تلاش و کوشش، نثار و ایثار، برای احیای دین و روشن نگه داشتن چراغ مکتب. از این رو نگه داشتن نام و یاد هر کدامشان، باعث زنده ماندن اصل مکتب الهیست. لیکن سالار شهیدان عَلَيْهِ السَّلَام خصوصیتی دارد که زنده نگه داشتن نام و یاد او، تاثیر بسزایی در زنده نگه داشتن مکتب اسلام دارد. (۱۳)

روضه‌ی سیدالشهداء عَلَيْهِ السَّلَام برای حفظ مکتب سیدالشهداء عَلَيْهِ السَّلَام است.

آن کسانی که می‌گویند روضه‌ی سیدالشهداء عَلَيْهِ السَّلَام را نخوانید، اصلاً نمی‌فهمند مکتب سیدالشهداء عَلَيْهِ السَّلَام چه بوده و نمی‌دانند این گریه‌ها و این روضه‌ها این مکتب را حفظ کرده (است). الآن هزار و چهارصد سال است که با این منبرها، این

روضه‌ها، این مصیبت‌ها و این سینه زنی‌ها، ما را حفظ کرده‌اند.

(۱۴) آنها توصیه کردند که عزای حسین بن علی علیهما السلام باید زنده بماند، برای این بود که هدف حسین بن علی علیهما السلام مقدس بود.

حسین بن علی علیهما السلام یک مکتب را به وجود آورد، می‌خواستند مکتبش زنده بماند. (۱۵) اصلاً حضرت سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام چه احتیاجی به گریه (ما) دارد (این که) ائمه عَلَیْهِمُ السَّلَام این قدر اصرار کردند به این که مجمع داشته باشید، گریه نکنید، چه نکنید، برای اینست که این مذهب، ما را حفظ می‌کند.

(۱۶)

۲- دعوت به دین

سوگواری برای اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام دعوت گاهیست به سوی دین، به نیکوترین وجه و بهترین برنامه و سلاحی برای اسلام است که خواب آلودگان را بیدار می‌کند و نادانان را از مستی به هوش می‌آورد و جان‌های تشنه را سیراب می‌کند و در دل‌ها اثر می‌گذارد و نشانه‌های رسالت آیات اسلام، دلائل دین، حجت‌های مسلمانان، روش پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ، خصلت‌های علی عَلَیْهِ السَّلَام و مصیبت‌های اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام، شکیبایی آنان بر آزارها و کلمه‌ی اعلای خداوند را به مردم نشان می‌دهد و می‌آموزد. (۱۷)

۳- اجر رسالت پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ

مجالس عزاداری اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام، یک مجمع عظیم اسلامی و سمینار عالی شیعه است که به نام پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ و دودمانش تشکیل می‌شود و در آن به ریسمان خداوند و کتاب و سنت، دو اصل باقی مانده گران بهای پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ چنگ زده می‌شود و در این مجامع شیعیان جمع می‌شوند تا اجر رسالت را به دوستی دودمان پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ پردازند و اهداف عالی اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام را زنده سازند. (۱۸)

۴- آشنایی و پیوند دل‌ها با ائمه عَلَیْهِمُ السَّلَام و فراگیری راه آنها

مجالس عزاداری برای اینست که دل‌های ما را با حسین بن علی علیهما السلام و هدف آن بزرگوار نزدیک و آشنا می‌کند. در مجالس عزاداری نشستن، روضه خواندن، گریه کردن، به سر و سینه زدن و مواكب عزا و دسته‌های عزاداری به راه انداختن از اموریست که عواطف عمومی را نسبت به خاندان پیغمبر صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ پر جوش می‌کند و بسیار خوب است. (۱۹) (از این رو) ملت عزیز ما در ایام محرم و صفر باید روح حماسه، روح عاشورایی، روح نترسیدن از دشمن، روح توکل به خدا و روح مجاهدت فداکارانه در راه خدا را در خودشان تقویت بکنند.

از امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام مدد بگیرند. این مجالس عزاداری برای اینست که دل‌های ما را با حسین بن علی علیهما السلام و اهداف آن بزرگوار نزدیک و آشنا بکنند، راه آنها را فرا بگیریم. یک عده کج فهم نگویند که امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام شکست خورد، نگویند امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام معنایش اینست که همه‌ی ملت ایران کشته بشوند. کدام انسان نادانی ممکن است چنین حرفی را بزند. یک ملت باید از حسین بن علی علیهما السلام درس بگیرد، یعنی از دشمن نترسد، به خود متکی باشد، به خدای خود توکل کند بداند که اگر دشمن با شوکت است، این شوکت ناپایدار است، بداند اگر جبهی دشمن به ظاهر گسترده و قویست امام توان واقعی‌اش کم است.

مجالس عزا از آن وقت به امر حضرت صادق عَلَیْهِ السَّلَام و به سفارش ائمه هدی عَلَیْهِمُ السَّلَام (بر پا شده است) ما که این مجالس عزا را بر پا می‌کنیم، داریم همان مسأله را می‌گوییم، ایستادگی در مقابل ظلم. ما (قضیه کربلا را) زنده نگه داشتیم، خطبای ما قضیه کربلا را زنده نگه داشتند، قضیه مقابله یک دسته کوچک - با ایمان بزرگ - در مقابل یک رژیم طاغوتی بزرگ. این که سفارش فراوان به اشک ریختن و عزاداری کردن نموده‌اند برای آن است که اشک بر شهید، اشتیاق به شهادت را همراه دارد، خوی حماسه را در انسان زنده و طعم شهادت را در جان او گوارا می‌گرداند. چون اشک، رنگ کسی را می‌گیرد که برای او ریخته می‌شود و همین رنگ را به صاحب اشک نیز می‌دهد. از این رو انسان حسینی منش، نه ستم می‌کند و نه ستم می‌پذیرد. این که عده‌ای به فکر ظلم کردن یا ظلم پذیری هستند برای آن است که خوی حسینی در آنها نیست و گر نه شیعه خاص حسین بن علی علیهما السلام نه ظلم می‌کند و نه ظلم می‌پذیرد. آن کسی که ظلم پذیر است اموی مسلک است، چنانکه ظالم هم اموی صفت است هر چند که زمزمه، «یا حسین عَلَیْهِ السَّلَام» بر لب داشته باشد.

(۲۸)

۷ - فراموش نکردن ارزش‌ها

اگر از ما پرسند شما در روز عاشورا که حسین حسین می‌کنید و به سرتان می‌زنید چه می‌خواهید بگویید؟ باید بگوییم ما می‌خواهیم حرف آقايمان را بگوییم. ما هر سال می‌خواهیم تجدید حیات بکنیم:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ» (۲۹)

باید بگوییم عاشورا روز تجدید ماست.

در این روز می‌خواهیم در کوثر حسینی شنا کرده، پاک و بی‌آلایش شویم، تجدید حیات کنیم، روح خودمان را شستشو دهیم، خودمان را از نو زنده کنیم، مبادی و مبانی اسلام را بیاموزیم روح اسلام را از نو به خودمان تزریق کنیم. ما نمی‌خواهیم حس امر به معروف و نهی از منکر، احساس شهادت، احساس جهاد، احساس فداکاری در راه حق در ما فراموش بشود، نمی‌خواهیم روح فداکاری در راه حق، در ما بمیرد. این فلسفه عاشورا است، نه گناه کردن و بعد به نام حسین بن علی علیهما السلام بخشیده شدن! گناه بکنیم بعد در مجلسی شرکت بکنیم و بگوییم گناهانمان بخشیده شد.

گناه آن وقتی بخشیده می‌شود که روح ما پیوندی بخورد با روح حسین بن علی علیهما السلام، اگر پیوند بخورد، گناهان ما قطعاً بخشیده می‌شود. ولی علامت بخشیده شدنش اینست که دیگر دنبال آن گناه نمی‌رویم. اما (این که وقتی) از مجلس حسین بن علی علیهما السلام بیرون (می) رویم و دوباره دنبال آن گناهان برویم، نشانه اینست که روح ما با روح حسین بن علی علیهما السلام پیوند نخورده است.

(۳۰)

فصل سوم ثمرات عزاداری

اشاره

شرکت در مراسم مذهبی و عزاداری‌ها، ثمرات بسیاری دارد از جمله:

۱ - حفظ مکتب اسلام

گریه کردن بر شهید، زنده نگه داشتن نهضت است.

لذا در روایت هست: کسی که (خودش) گریه بکند یا (دیگری را) بگریاند یا خودش را به صورت گریه دار (در آورد) جزایش بهشت است، برای آن است که حتی آن (کسی) که به صورتش، یک حال حزن می‌دهد و صورت گریه دار به خودش می‌دهد این (فرد) دارد نهضت را حفظ می‌کند، نهضت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام را حفظ می‌کند بیخود نبود که مأمورین ساواک رضاخان، تمام مجالس عزاداری را قدغن کردند رضا خان همچون نبود که (در) اصل و اساس مخالف با این مسائل بشود، رضا خان مأمور بود، مأمور بود برای آنهایی که کارشناس بودند آنهایی که ملتفت بودند مسائل را، دشمن‌های ما که حال ملت‌ها را مطالعه کرده بودند، می‌دیدند که تا این مجالس هست و تا این نوحه سراییها برای مظلوم هست و تا آن افشاگری ظالم هست، نمی‌توانند به مقاصد خودشان برسند. (۳۱)

۲- تطهیر جان و تهذیب نفس:

(از فوائد دیگر) حضور در مراکز مذهبی، اثر شگرف آن در تطهیر جان و تهذیب نفس است.

قرآن کریم در مورد این مراکز می‌فرماید:

که در آنجا مردمانی هستند که تطهیر ضمیر و صفای دل را دوست می‌دارند. «فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَّطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ».

(۳۲) (۳۳)

۳- آشنایی با جهان‌بینی و معارف توحیدی و نشر معارف اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام در بین مردم

اگر به هیچ یک از اینها دست نیافت، دست کم از همنشینی با عالمان بر خوردار می‌شود و مشکلاتش را در حضور آنان رفع می‌کند یا گرفتار مشکلات تازه نمی‌شود. (۳۴)

(از جمله دیگر فوائد) شرکت در مراسم مذهبی و عزاداری سالار شهیدان عَلَیْهِ السَّلَام می‌تواند به این فرمایش حضرت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام (اشاره کرد که) فرمودند:

«من اتانا لم يعدم خصله من اربع: آيَةُ مُحْكَمَةٍ وَقَضِيَّةٌ عَادِلَةٌ وَأَخَا مُشْتَفَاؤًا وَمُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ». (۳۵)

کسی که به سوی ما بیاید - یعنی در مجالس مذهبی حضور یابد - کتاب‌های مربوط به ما را بخواند و سنت و سیرت ما را بیاموزد، از (چند) فائده بهره‌مند می‌شود (یکی از آنها این که) با آیات محکم الهی و جهان‌بینی و معارف توحیدی آشنا می‌شود. (۳۶)

۴- آموختن داستان‌های عدالت آموز و تعدیل امور و قوا. (۳۷)

۵- فراگیری آداب دوستی و برادری

«وَأَخَا مُشْتَفَاؤًا» اگر ادراک او در مرحله‌ی پایین‌تری بود، هماهنگی اجتماعی و آداب برادری و دوستی و آیین داد و ستد را فرا می‌گیرد.

(۳۸)

۶- مجالست با علماء

«و مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ»

اگر به هیچ یک از اینها دست نیافت، دست کم از همنشینی با عالمان بر خوردار می‌شود و مشکلاتش را در حضور آنان رفع می‌کند یا گرفتار مشکلات تازه نمی‌شود. (۳۹)

۷- نشر معارف اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام در بین مردم

مجالس عزاداری اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام، روح معارف را در دل‌های مسلمانان بر می‌انگیزد و علوم و دانش‌ها به برکت این مجالس، نشر می‌گردد و در صورتی که از روی اصول صحیح اجرا شود، می‌توان گفت بهترین مدرسه برای مردم عوام است که در آن به انوار حکمت‌ها به واسطه گفتار عالی پیشوایان آشنا می‌شوند و از این مجالس صدف‌های روشن پیشوایان را دریافت می‌دارند و به عبرت‌های گوناگون واقف می‌گردند و به احادیث و تفسیر و فقه آشنا می‌شوند و آنچه را لازم دارند و ناچارند بیاموزند، فرا می‌گیرند؛ بلکه این مجالس تنها مدرسه‌ای برای عوام مردم در تمام شهرهای اسلامیست. (۴۰)

۸- بی‌اهمیت جلوه گر شدن مصائب و دردهای خود

اگر انسان به یاد مصیبت اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام بیفتد، در مقابل مصائب دیگر، تسکین پیدا می‌کند و در برابر اندوه‌های دیگر تسلی داده می‌شود زیرا مصائب دیگر در مقابل مصائب اهل بیت عَلَیْهِمُ السَّلَام بی‌اهمیت جلوه می‌کند و اگر انسان به یاد مصائب آنها باشد، دردها و رنج‌های خود را فراموش می‌نماید، چنان که در رثای ائمه عَلَیْهِمُ السَّلَام به این موضوع اشاره شده است:

«انست رزیتکم رزایانا التی سلفت و هونت رزایانا الآتیة»

یعنی ای دودمان پیامبر صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، مصائب شما دردهای گذشته ما را فراموش ساخت و مصائب آینده‌ی ما را آسان گردانید. (۴۱)

(البته باید توجه داشت که) هر حادثه تلخ و ناگواری را باید بهانه کرد و برای سالار شهیدان عَلَیْهِ السَّلَام اشک ریخت، نه آن که افراد داغ دیده، برای تسکین عواطف و احساسات خود آن حضرت را بهانه کنند و برای التیام زخم خویش، اشک بریزند و ندبه نمایند (چه این که) بین این دو گونه عزاداری فرق وافر است! زیرا محصول یکی، تعزیت برای حضرت امام حسین عَلَیْهِمُ السَّلَام است و نتیجه دیگری تسلیت برای خود هر چند ممکن است بهانه قرار دادن واقعه جانسوز کربلا هم بی‌اثر نباشد. (۴۲)

فصل چهارم عزاداری از دیدگاه روایات

اشاره

احادیث ائمه معصومین عَلَیْهِمُ السَّلَام در مورد عزاداری

ائمه اطهار عَلَیْهِمُ السَّلَام طبق احادیثی که در کتب معتبر شیعه موجود است سفارش زیادی روی بر پایی این جلسات عزا و زیارت قبور منورشان داشته‌اند.

شیعیان هم که همه دستورات اسلام اعم از اصول و فروع و اخلاق را از ائمه عَلَیْهِمُ السَّلَام می‌گیرند به پیروی از اهل بیت عصمت و طهارت عَلَیْهِمُ السَّلَام این مجالس و روضه و مصیبت را از صدر اسلام تا به امروز برپا نموده‌اند و در آینده هم برپا خواهند نمود، که به تعدادی از این احادیث در این جا می‌پردازیم:

۱ - حضرت علی علیه السلام فرمود:

«إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى اطَّلَعَ إِلَى الْأَرْضِ وَفَاخْتَارَنَا وَاخْتَارَ لَنَا شَيْعَةً يَنْصُرُونَنَا وَيَفْرَحُونَ لِفَرَحِنَا وَيَحْزَنُونَ لِحَزْنِنَا وَيَبْدُلُونَ أَمْوَالَهُمْ وَ أَنْفُسَهُمْ فِينَا، أَوْلِيكَ مِنَّا وَإِلَيْنَا».

خداوند بزرگ وقتی که عنایت و توجه به زمین نمود ما را به عنوان اولیاء خود برگزید و برای ما هم پیروانی (شیعیانی) جهت یاری ما انتخاب کرد که آنان در شادی ما شاد و در غم ما محزون می‌باشند و اموال و جان خویش را در راه ما می‌بخشند اینان از ما هستند و به سوی ما باز خواهند گشت. (۴۳)

۲ - امام حسین علیه السلام فرمود:

«قولوا لا وليا لنا يهتمون في اقامه مصائبنا».

به دوستان و شیعیان ما بگویند:

در اقامه و بر پایی (مجالس) عزا و مصیبت‌های ما همت و کوشش نمائید. (۴۴)

۳ - امام جعفر صادق علیه السلام به فضیل فرمود:

«عن ابی عبدالله علیه السلام قال:

قَالَ لِفُضَيْلٍ: تَجْلِسُونَ وَتُحَدِّثُونَ؟

قال:

نَعَمْ جُعِلَتْ فِدَاكَ إِنَّ تَلَمَّكَ الْمَجَالِسُ أُجِبَهَا فَأَحْيُوا أَمْرَنَا يَا فَضَيْلُ! فَرَحِمَ اللَّهُ مَنْ أَحْيَا أَمْرَنَا يَا فَضَيْلُ مَنْ ذَكَرْنَا أَوْ ذُكِرْنَا عِنْدَهُ فَخَرَجَ مِنْ عَيْنِهِ مِثْلُ جَنَاحِ الدَّبَابِ عَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ لَوْ كَانَتْ أَكْثَرَ مِنْ زَبَدِ الْبَحْرِ»

آیا مجالس حدیث دارید؟ فضیل گفت:

بله، فدای شما شوم. امام علیه السلام فرمود:

این مجالس را دوست دارم، پس دستورات ما را (با این مجالس) زنده کنید. ای فضیل، خدا رحمت کند کسی که سخن ما را زنده کند، ای فضیل کسی که مصائب ما را بگوید یا برایش بگویند سپس از چشمش به اندازه بال پشه اشکی خارج شود، خداوند گناهان او را می‌بخشد اگر چه از کف دریا بیشتر باشد.

(۴۵)

۴ - امام رضا علیه السلام فرمود:

«من يذكر مصائبنا و بكي لما ارتكب منا كان معنا في درجاتنا يوم القيامة و من ذكر بمصائبنا فبكي و ابكي لم تبك عينه يوم تبكي العيون و من جلس مجلسا يحیی فيه امرنا لم يمت قلبه يوم تموت القلوب».

کسی که مصائب ما را بیان کند و بر آن بگرید، روز قیامت با ما می‌باشد و کسی که مصیبت‌های ما برایش بیان شود و بگرید یا بگریاند روز قیامت که همه‌ی چشم‌ها گریان است، چشم او گریان نخواهد بود و کسی که در مجلسی که احادیث و سخنان ما بیان می‌شود بنشیند روز قیامت که همه دل‌ها مرده خواهد بود دل او زنده است.

(۴۶)

۵ - امام محمد باقر عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

«مَنْ دَمَعَتْ عَيْنُهُ فِينَا دَمْعَةً لَدِمَ سَفْكَ لَنَا أَوْ حَقٌّ لَنَا نَقِضْنَاهُ أَوْ عَرِضَ انْتِهَكَ لَنَا أَوْ لِأَحَدٍ مِنْ شِيعَتِنَا بَوَّأَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي الْجَنَّةِ حُقْبًا».

هر کس در راه ما به خاطر خونی که از ما ریخته شده است، یا حقی که از ما به تاراج رفته، یا پرده آبروی و حیثیتی که از ما و یا یکی از شیعیان ما دریده گشته، قطره اشکی بریزد خداوند سبحان پاداش او را سال‌های زیاد در بهشت قرار خواهد داد. (۴۷)

۶ - امام جعفر صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

ثُمَّ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَ يَجِبُ أَنْ يُكْتَبَ هَذَا الْحَدِيثُ بِالذَّهَبِ
«نَفْسُ الْمَهْمُومِ لِظُلْمِنَا تَسْبِيحٌ وَ هَمُّهُ لَنَا عِبَادَةٌ وَ كِتْمَانُ سِرِّنَا جِهَادٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:
يَجِبُ أَنْ يُكْتَبَ هَذَا الْحَدِيثُ بِالذَّهَبِ».

نفس شخص اندوهگین به خاطر ظلمی که بر ما شده است تسبیح (سبحان الله گفتن) و ذکر است و اندوه او به خاطر ما عبادت است و پوشاندن اسرار ما جهاد در راه خداست، سپس فرمود:
لازم و زیننده است که این حدیث با طلا نوشته شود. (۴۸)

۷ - امام جعفر صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

«عن ابی عبدالله قال:

قال لی: یا اباعمارہ انشدنی فی الحسین بن علی. قال فانشدته فبکی ثم انشدته فبکی قال:

فوالله ما زلت انشده و یبکی حتی سمعت البكاء من الدار. قال:

فقال:

یا اباعمارہ من انشدنی الحسین بن علی علیهما السلام شعراً فابکی خمسين، فله الجنة و من انشد فی الحسین شعراً فابکی ثلاثین، فله الجنة و من انشد فی الحسین شعراً فابکی عشرين، فله الجنة و من انشد فی الحسین شعراً فابکی عشرة، فله الجنة و من انشد فی الحسین شعراً فابکی واحداً، فله الجنة و من انشد فی الحسین شعراً، فله الجنة و من انشد فی الحسین شعراً فتباکی، فله الجنة.
ابوعماره گفت:

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام به من فرمود:

درباره‌ی امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام برای من شعر بخوان. من هم شعر خواندم، امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام گریه نمود. دوباره شعر خواندم امام عَلَيْهِ السَّلَام مجدداً گریه نمود. بعد ابوعماره گفت:

هر وقت برای امام عَلَيْهِ السَّلَام شعر می‌خواندم آن حضرت چنان گریه می‌نمود که صدای گریه اهل بیت امام عَلَيْهِ السَّلَام را هم از درون منزل می‌شنیدم.

بعد امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

ای ابوعماره هر کس درباره‌ی امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام شعر بگوید و ۵۰ نفر را بگریاند، پاداش او بهشت است و هر کس درباره‌ی امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام شعر بگوید و ۳۰ نفر را بگریاند، پاداش او بهشت است.

حسین عَلَيْهِ السَّلَام شعر بگوید و ۲۰ نفر یا ۱۰ نفر و یا یک نفر را بگریاند، پاداش او بهشت خواهد بود و هر کس درباره‌ی امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام شعر بگوید و خود بگیرد و یا حالت عزا به خود بگیرد، مزد او بهشت می‌باشد.

(۴۹)

۸ - حضرت محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«لَمَّا اخبر النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ابنته فاطمه بقتل ولدها الحسين و ما يجرى عليه من المحن بكت فاطمه بكاء شديداً و قالت يا ابت متى يكون ذلك؟ قال في زمان خال منى و منك و من علي، فاشتد بكاءها و قالت: يا ابت فمن يبكي عليه؟ و من يلتزم به اقامه العزاء له؟»

فقال النبي: يا فاطمه، ان نساء امتي يبكون على نساء اهل بيتي و رجالهم يبكون على دجال اهل بيتي و يجددون العزاء جيلاً بعد جيل، في كل سنه. فاذا كان القيامة تشفعين انت للنساء و انا اشفع للرجال و كل من بكى منهم على مصاب الحسين اخذنا بيده و او خلتنا الجنة.

يا فاطمه كل عين باكيه يوم القيامة الا عين بكت على مصاب الحسين فانها ضاحكه مستبشره بنعيم الجنة». (۵۰)

هنگامی که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خبر شهادت امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام و مصائبی که بر آن حضرت وارد می شود برای حضرت فاطمه سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا بیان کرد، حضرت فاطمه سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا گریه شدیدی نمود بعد از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سؤال نمود، پدرم این واقعه در چه زمانی است؟

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

در زمانی این حادثه واقع می شود که من و تو و علی عَلَيْهِ السَّلَام نیستیم، گریه حضرت فاطمه سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا بیشتر شد و فرمود:

پدرم پس چه کسی بر حسینم گریه خواهد کرد؟ و چه کسی مجالس عزا برای پسر من بر پا می کند؟

رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

ای فاطمه زنان امت من بر زنان اهل بیتم گریه می کنند و مردان امتم بر مردان اهل بیتم گریه می کنند و این عزاداری را هر سال بر پا می کنند.

(و پاداش این عزاداری ها اینست که) روز قیامت تو برای زنان امتم شفاعت می کنی و من هم برای مردان و هر کس از امت من بر مصیبت حسین عَلَيْهِ السَّلَام گریه کرده باشد، این چشم روز قیامت خندان است و بشارت بر او به نعمت های بهشتی باد.

۹ - امام جعفر صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

راوی می گوید:

ما گروهی از مردم کوفه در حضور امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام بودیم، جعفر بن عفان که شاعر بود به محضر امام عَلَيْهِ السَّلَام او را نزدیک خود قرار داد. بعد امام عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

ای جعفر، شاعر گفت:

بله خداوند مرا فدای شما کند.

امام عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

اطلاع به من رسیده که شما شعر خوب درباره‌ی (جدم) امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام می گویی؟ جعفر گفت:

بله.

امام عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

برایم شعر بخوان.

شاعر گفت:

من شعر خواندم، امام عَلِيهِ السَّلَام و اطرافیان شروع به گریه نمودند، بعد امام صادق عَلِيهِ السَّلَام فرمود:
«یا جعفر و الله لقد شهدت ملائكة الله المقربون ههنا يسمعون قولك في الحسين عَلِيهِ السَّلَام و لَقَدْ بَكَوْا كَمَا بَكَيْنَا و اكثر و لقد اوجب
الله تعالى لك يا جعفر في ساعته الجنة باسرها و غفر الله لك.

فقال عَلِيهِ السَّلَام:

يا جعفر أَلَا أَزِيدُكَ؟ قال:

نَعَمْ يَا سَيِّدِي. قال عَلِيهِ السَّلَام:

مَا مِنْ أَحَدٍ قَالَ فِي الْحُسَيْنِ شِعْرًا فَبَكَى وَ أَبْكَى بِهِ إِلَّا أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ وَ عَفَرَ لَهُ. (۵۱)

ای جعفر به خدا قسم، فرشتگان مقرب خداوند اینجا شاهد بودند و شعر تو را درباره‌ی امام حسین عَلِيهِ السَّلَام شنیدند، همان طوری
که ما گریه کردیم، فرشتگان هم گریستند بلکه آنها بیشتر از ما گریه کردند و خداوند پاداش تو را بهشت کامل قرار داد و گناهانت
را بخشید.

بعد امام عَلِيهِ السَّلَام به جعفر فرمود:

می‌خواهی ثواب بیشتر برایت بیان کنم؟

جعفر گفت:

بله.

امام عَلِيهِ السَّلَام فرمود:

هر کس درباره‌ی امام حسین عَلِيهِ السَّلَام شعر بگوید و بگیرد و بگیراند خداوند بهشت را بر او واجب خواهد نمود و گناهانش را
می‌بخشاید.

منابع و مآخذ

فرهنگ فارسی / دکتر محمد معین / انتشارات امیرکبیر / چاپ هجدهم / سال ۱۳۸۰.

کتاب و فرهنگ معاصر عربی به فارسی

بحارالأنوار / علامه محمد باقر مجلسی / انتشارات دارالکتب الاسلامیه / ۱۱۰ جلدی.

لغت نامه دهخدا / علی اکبر دهخدا / تهران ۱۳۷۷ / دانشگاه تهران.

حماسه و عرفان / آیت الله جوادی آملی / مرکز نشر اسراء / چاپ ششم / اسفند ۱۳۸۴.

صحیفه نور / امام خمینی / موسسه تنظیم نشر و آثار امام خمینی / چاپ چهارم / ۱۳۸۵.

فلسفه‌ی شهادت و عزاداری امام حسین عَلِيهِ السَّلَام

حماسه حسینی / استاد شهید مرتضی مطهری / انتشارات صدرا / چاپ سی ام / دی ماه ۱۳۸۰.

شکوفایی عقل در پرتو نهضت حسینی / جوادی آملی / مرکز نشر اسراء / چاپ سوم / آذرماه ۱۳۸۴.

منتهی الآمال / شیخ عباس قمی / انتشارات هجرت / چاپ یازدهم.

آمالی شیخ مفید / محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی / بنیاد پژوهشهای اسلامی / آستان قدس رضوی / ۱۳۶۴.

پی‌نوشت

(۱) - صحیح ترمذی، ج ۲، ص ۳۰۷، کَنَزُ الْعَمَالِ، ج ۶، ص ۲۲۱، فضائل الخمسه، ج ۳، ص ۲۶۲، مُسْتَدْرَكُ الصَّحِيحَيْنِ، ج ۳، ص

- ۱۷۷ و اُسْدُ الْغَابَةِ، ج ۲، ص ۱۹ و ص ۱۳۰.
- (۲) - فرهنگ فارسی محمد معین، ج ۲ ص ۲۲۹۸
- (۳) - کتاب و فرهنگ معاصر عربی به فارسی، آذرتاش آذر نوش، ص ۴۷۳
- (۴) - لغت نامه دهخدا ج ۱۰ ص ۱۵۸۵۷
- (۵) - بحار الأنوار ج ۱۰ ص ۱۱۴
- (۶) - الشوری / ۲۳.
- (۷) - فرقان / ۵۷.
- (۸) - آل عمران / ۱۴۶.
- (۹) - مریم / ۴۱.
- (۱۰) - مریم / ۱۶.
- (۱۱) - التکویر / ۱ تا ۵.
- (۱۲) - التکویر / ۸ و ۹.
- (۱۳) - حماسه و عرفان، آیت الله جوادی آملی، ص ۳۱۰
- (۱۴) - صحیفه نور، ج ۸، ص ۶۹.
- (۱۵) - حماسه حسینی، مرتضی مطهری، ج ۱، ص ۸۱.
- (۱۶) - صحیفه نور، ج ۱۰، ص ۲۱۷.
- (۱۷) - فلسفه‌ی شهادت و عزاداری امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام، ص ۱۱۲.
- (۱۸) - همان صص ۱۱۰ - ۱۱۱
- (۱۹) - فزازهایی از بیانات مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۷ / ۳ / ۱۳۷۳
- (۲۰) - همان، تاریخ ۱۰ / ۴ / ۱۳۷۱
- (۲۱) - حماسه و عرفان، صص ۳۱۰ - ۳۱۱.
- (۲۲) - صحیفه نور، ج ۲۱، ص ۱۷۳.
- (۲۳) - تحریم / ۱۱.
- (۲۴) - حماسه و عرفان، ص ۳۱۱.
- (۲۵) - بقره / ۲۴۹.
- (۲۶) - جائیه / ۲۴.
- (۲۷) - شکوفایی عقل در پرتو نهضت حسینی، جوادی آملی، صص ۵۵ - ۶۰.
- (۲۸) - حماسه و عرفان، صص ۳۱۱ - ۳۱۲.
- (۲۹) - انفال / ۲۴.
- (۳۰) - حماسه حسینی، ج ۱، صص ۱۸۷ - ۱۸۹، آیین عزاداری، صص ۳۵ - ۴۳.
- (۳۱) - صحیفه‌ی نور، ج ۱۰، ص ۳۱.
- (۳۲) - توبه / ۸.
- (۳۳) - شکوفایی عقل در پرتو نهضت حسینی، ص ۲۴۹.

- (۳۴) - همان، ص ۲۴۷.
- (۳۵) - بحارالأنوار، ج ۴۴، ص ۱۹۵ و شکوفایی عقل در پرتو نهضت حسینی، ص ۲۴۷.
- (۳۶) - همان، ص ۲۴۷.
- (۳۷) - همان، ص ۲۴۷.
- (۳۸) - همان، ص ۲۴۷.
- (۳۹) - همان، ص ۲۴۷.
- (۴۰) - فلسفه شهادت و عزاداری، صص ۱۱۳ - ۱۱۴.
- (۴۱) - همان، ص ۱۱۵.
- (۴۲) - شکوفایی عقل در پرتو نهضت حسینی، ص ۲۳۴ و آیین عزاداری، صص ۴۳ - ۴۷.
- (۴۳) - بحارالأنوار ج ۴۴ ص ۲۸۷
- (۴۴) - منتهی الآمال وداع حضرت عَلِيهِ السَّلَام با اهل بیت خویش
- (۴۵) - بحارالأنوار، ج ۴۴، ص ۲۸۲.
- (۴۶) - بحارالأنوار، ج ۴۴، ص ۲۷۸.
- (۴۷) - آمالی، شیخ مفید، مجلس ۲۲، ح ۵.
- (۴۸) - آمالی، شیخ مفید، مجلس ۴۰، ح ۳.
- (۴۹) - بحارالأنوار، ج ۴۴، ص ۲۸۲.
- (۵۰) - بحارالأنوار، ج ۴۴، ص ۲۹۳.
- (۵۱) - بحارالأنوار، ج ۴۴، ص ۲۸۳.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل بیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی
 ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه
 ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...
 د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲-۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱

۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می‌دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

